

ISLAM OG MUSLIMER I DANMARK

RELIGION, IDENTITET OG SIKKERHED EFTER 11. SEPTEMBER 2001

BOGANMELDELSE

af Kirstine Sinclair

Marianne Holm Pedersen og
Mikkel Rytter:

Islam og muslimer i Danmark: Religion, identitet og sikkerhed efter 11. september 2001.

Sene: *Migration og integration*, vol. 2. 327 sider, ikke illustreret. Museum Tusulanums Forlag, København, september 2011. 248 kr.

Som titlen angiver, er det målet med denne bog at diskutere Islam og muslimer i Danmark i ti-året efter terrorangrebene på New York og Washington den 11. september 2001. Angrebene karakteriseres i antologiens indledning af Rytter og Pedersen som en kritisk begivenhed, der blandt andet har haft som konsekvens, at muslimer og Islam behandles og tales om indenfor rammerne af antiterror- og sikkerhedsdiskurser. Dette sættes i antologiens indledning ind i en historisk ramme for tilstedeværelsen af muslimske minoriteter i Danmark. Antologiens redaktører opdeler den muslimske tilstedeværelse i Danmark i tre faser: 1960'erne og 1970'erne karakteriseres ved en politisk *laissez-faire* holdning til indvandrere, 1980'erne og 1990'erne karakteriseres ved politiske krav til indvandrere og herboende muslimer om assimilation, og endelig karakteriseres den sidste fase fra 2001 og frem som

nævnt af et politisk fokus på sikkerhed. Antologien beskæftiger sig med Danmark post-11. september 2001, som politisk set har været præget af "kulturel angstelse" og "etno-nationalisme". I indledningen formuleres på denne baggrund et spørgsmål til besvarelse i de efterfølgende kapitler: "(...) hvilke konsekvenser [har] dette ændrede syn (...) haft for hverdagslivet blandt muslimer i Danmark?"

Antologiens i alt 11 forskningsbaserede bidrag er opdelt i tre under følgende underoverskrifter: 1) Sikkerhed og usikkerhed, 2) Kategorier og kategorisering og 3) Forskellige måder at være muslim på. Første del forholder sig især til spørgsmål vedrørende sikkerhedsgørelse af Islam og muslimer, mens bidragene i anden og tredje del i højere grad undersøger "hverdagslivet blandt muslimer i Danmark". Bidragene beskæftiger sig med så forskellige emner som radikaliseringsbegrebet, konvertiter, tørklædemode og virkeligheden i asylcentre, men det er antologien igennem tydeligt, at forfattergruppen forholder sig kritisk og konstruktivt til det fælles afsæt for antologien, nemlig den dominerende sikkerhedsdiskurs.

17 af de 11 bidrag anvendes en diskursanalytisk tilgang. Dette er med til at binde antologiens indhold sammen, og selvom det giver en vis forudsigelighed i analyse, demonstrerer de mange forskelligartede eksempler hvad i indledningen karakteriseres som diskur-

ser præget af etno-nationalisme og kulturel angstelse. De bidrag, der anvender en anden analytisk tilgang til undersøgelsesobjektet, for eksempel Tina Gudrun Jensens og Garbi Schmidts bidrag, der analyserer praksis i forbindelse med henholdsvis konversion (renhed og urenhed) og tilegnelse af byrum (for eksempel gennem demonstrationer) bryder mønstret på forfriskende vis.

Antologiens kapitler er alle velskrevne og velargumenterede, og resultatet er en fornøjelse at læse. Alle bidragydere formår at formidle deres forskning i et klart sprog uden at gå på kompromis med fagligheden. Desuden sætter indledningen en god ramme for antologiens bidrag, som alle forholder sig mere eller mindre direkte til hvis ikke konsekvenser af 11. september som sådan så den politiske dagsorden, der blev udledt af begivenhederne i 2001. Der er slet og ret tale om nuanceret og god forskningsformidling. ■

KIRSTINE SINCLAIR, PH.D., ADJUNKT
PÅ CENTER FOR MELLEMLØSTUDIER,
SYDDANSK UNIVERSITET.